

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

Qvaestio CLXXVIII. De gratia miraculorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

RESPON. Dicendum, quod sermone potest alius uti dupliciter. Vno modo, private ad vnum, vel paucos familiariter colloquendo: & quantum ad hoc gratia sermonis potest competere mulieribus. Alio modo, publice alloquendo totam Ecclesiam: & hoc mulieri non conceditur. Primò quidem, & principaliter propter conditionem femine sexus, qui debet esse subditus viro, ut patet Genesi 3. Docere autem, & persuadere publice in Ecclesia non pertinet ad subditos, sed ad prelatos. Magis tamen viri subditi ex commissione possunt exequi, quia non habent huiusmodi subiectionem ex naturali sexu, sicut mulieres: sed ex aliquo accidentaliter superueniente. Secundò, ne animi hominum alliciantur ad libidinem. Dicitur enim Ecclesiasti 9. Colloquium illius quasi ignis exardescit. Tertio, quia ut communiter mulieres non sunt in sapientia perfectæ, ut eis possit convenienter publica doctrina committi.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod illa auctoritas loquitur de doctrina privata, qua mater filium erudit.

AD SECUNDVM dicendum, quod gratia prophetie attenditur secundum mentem illuminatam a Deo, ex qua parte non est in hominibus sexuum differentia, secundum illud ad Coloss. 3. Induentes novum hominem, qui renouatur secundum imaginem eius qui creavit eum, ubi non est masculus, neque femina: sed gratia sermonis pertinet ad instructionem hominum, idem vel quos differentia sexuum inuenitur, unde non est similis ratio de utroque.

AD TERTIVM dicendum, quod gratiam diuinitus acceptam diuersimode de aliquo administrant, secundum diuersitatem conditionis ipsorum. Unde mulieres si gratiam sapientie, aut scientie habeant, possunt eam administrare, secundum priuatam doctrinam, non autem secundum publicam.

Super Questionis cent. simæ septuagesime octiæ articulum primum.

QVAESTIO CLXXVIII.

De gratia miraculorum, in duos articulos diuisa.

IN articulo primo, questio. 178. dubium occurrit circa illud in responsione ad primum dictum, scilicet quod Deus vult instrumentaliter vel interiori motu hominis, vel eius locutione & c. utrolibet modo faciat miracula: & consistit dubium in hoc, an sit sermo de instrumento proprie dicto. Et est ratio dubij, quia videtur impossibile, quod de proprie dicto instrumento intelligatur hec sententia: quoniam huiusmodi instrumentum oportet aliquid facere circa effectum. Costat autem quod non semper in miraculis, huiusmodi instrumenta aliquid faciunt, ut patet de voce Iosue cum Sol stetit. Nihil enim circa Solem, aut coelum verbum eius, aut quodcumque illorum superio-

DEINDE considerandum est de gratia miraculorum.

ET circa hoc quaeruntur duo. **¶** Primò, Vtrum sit aliqua gratia gratis data faciendi miracula. **¶** Secundò, Quibus conueniat.

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum sit aliqua gratia gratis data ad miracula faciendi.

AD PRIMVM sic proceditur. **V**idetur, quod nulla gratia gratis data ordinetur ad miracula faciendi. Omnis enim gratia ponit aliquid in eo cui datur, sed operatio miraculorum non ponit aliquid in anima hominis cui datur: quia etiam ad tactum corporis mortui miracula fiunt, sicut legitur 4. Regum 13. quod quidam proiecerunt cadaver in sepulchro Heliſæi, quod cum tetigisset ossa Heliſæi, reuixit homo, & stetit super

pedes suos. ergo operatio miraculorum non pertinet ad gratiam gratis datam.

¶ 2. Præter. Gratia gratis data sumit Spiritus sancto, secundum illud 1. ad Corinth. 12. Diuisiones gratiarum sunt, idem autem spiritus sed operatio miraculorum fit etiam a spiritu immundo, secundum illud Matth. 24. Surgent pseudoprophetae, & dabunt signa & prodigia magna. ergo videtur quod operatio miraculorum non pertineat ad gratiam gratis datam.

¶ 3. Præter. Miracula distinguuntur per signa & prodigia, siue portentosa, & per virtutes. Inconuenienter ergo ponitur operatio virtutum potius gratia gratis data, quam operatio prodigiorum, siue signorum.

¶ 4. Præter. Miraculosa reparatio sanitatis per diuinam virtutem fit, ergo non debet distingui gratia facientem ab operatione virtutum.

¶ 5. Præter. Operatio miraculorum consequitur fidem vel facientem, secundum illud 1. ad Corinth. 13. Si habueris omnem fidem, ita ut montes transferas: siue etiam aliorum propter quos miracula fiunt, unde dicitur Matth. 13. Et non fecit ibi virtutes multas propter incredulitatem illorum. Si ergo fides ponitur gratia gratis data, superfluum est præter hoc ponere aliam gratiam gratis datam, operationem signorum.

SED CONTRA est, quod Apost. 1. ad Corinth. 12. inter alias gratias gratis datas dicit: Alij datur gratia lanitatum, alij operatio virtutum.

RESPON. Dicendum, quod sicut supra dictum est, Spiritus sanctus sufficienter prouidet Ecclesie in his, quæ sunt utilia ad salutem, ad quod ordinantur gratia gratis data. Sicut autem oportet quod notitia, quam quis diuinitus accipit, in notitiam aliorum deducatur per donum linguarum, & per gratiam sermonis: ita necesse est, quod sermo prolatus confirmetur ad hoc, quod credibilis fiat. Hoc autem fit per operationem miraculorum, secundum illud Mar. 16. Et sermone confirmante sequentibus signis: & hoc rationabiliter. Naturale enim est homini, ut ueritate intelligibilem per sensibiles effectus deprehendat. Unde sicut ductu naturalis rationis homo peruenire potest ad aliquam Dei notitiam per effectus naturales: ita per aliquos supernaturales effectus, qui miracula dicuntur, in aliquam supernaturalem cognitionem cre-

3. contra e 154. & po. q. 6. arti. 4. cor. fi. & arti. 9. ad 1. & opul. 3. cap. 222.

hominis inter remota compari. Videtur tunc intentio auctoris hoc in loco, quod appellat instrumentum priorem effectum praedictum ab ipsa aeterna providentia, ad cuius positionem Deus ipse exequatur miraculi effectum: ita quod ideo Deus dicitur vni priori effectui instrumentaliter, quia ordinavit se exequatur effectum miraculi quod mediate, quandoque immediate, mediante semper illo priore effectui ex parte hominis, siue ille effectus sit oratio, siue vox, siue locutio, siue contactus &c.

In responsione ad secundum eiusdem articuli circa ambiguitatem ab Augustino tactam de mendacio signorum, & prodigiorum Antichristi, adverte quod rationabile est vti quoque modo fore mendacia, scilicet & formaliter, & casualiter. Casualiter quidem omnia, quonia ad fallendum omnia tendunt: formaliter autem non omnia, quoniam rationabile est ut multa vera fiant, ut si fieri possit etiam electi inducantur in errorem.

In responsione ad quartum & quintum eiusdem articuli adverte, quod auctor summarie peritringit duas gratias gratis datas, scilicet gratiam sanitatum, & fidem. Ad primam quidem nihil oportet addere. Ad secundam vero oportet meminisse ex q. 4. artic. 5. ad quartum superius, fidem non connumerari inter gratias gratis datas absolute: quia fides absolute communis est omnibus membris Ecclesiae: ut etiam gratia gratis data, non est communis omnibus membris Ecclesiae, sed fidei excellentia, pura, constantiaur glossa dicit, inter gratias gratis datas computantur. Et quoniam fidei constantia ad fidem spectat, ideo auctor loquens de fide, hinc sibi attribuit operationem miraculorum.

dendorum homo inducitur: & A ideo operatio miraculorum petri net ad gratiam gratis datam.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod sicut propheta se extendit ad omnia quae supernaturaliter cognosci possunt: ita operatio virtutum se extendit ad omnia quae supernaturaliter fieri possunt, quorum quidem causa est divina omnipotentia, quae nulli creaturae communicari potest: & ideo impossibile est, quod principium operandi miracula sit aliqua qualitas habitualiter manens in anima: sed tamen hoc potest contingere, quod sicut mens prophetae movetur ex inspiratione divina ad aliquid supernaturaliter cognoscendum: ita etiam mens miracula facientis movetur ad faciendum aliquid, ad quod sequitur effectus miraculi, quod Deus sua virtute facit. Quod quandoque quidem fit praecedente oratione, sicut cum Petrus vitam mortuam suscitavit, ut habetur Act. 9. quandoque etiam non praecedente manifesta oratione, sed Deo ad nutum hominis operante, sicut Petrus Ananiam, & Saphiram mentientes, morti increpando tradidit, ut dicitur Act. 5. Unde Gregorius dicit * in 2. dialogorum, quod sancti aliquando ex potentate miracula exhibent, aliquando ex postulatione. Vtrobique tamen modo Deus principaliter operatur, qui vtiur instrumentaliter vel interiori motu hominis, vel eius locutione, vel etiam aliquo exteriori actu, seu etiam aliquo contactu corporali corporis et mortui. Unde Iosue 10. cum Iosue dixisset quasi ex potentate, Sol contra Gabaon non mouearis, subditur postea. Non fuit ante, & postea tam longa dies, obedite Deo voci hominis.

AD SECUNDUM dicendum, quod ibi loquitur Dominus de miraculis, quae fienda sunt tempore Antichristi: de quibus Apostolus dicit * ad Thef. 2. quod aduersus Antichristum erit secundum operationem factam in omni virtute, & signis, & prodigijs mendacibus. Et sicut Augustinus dicit 20. de ciui. Dei. * Ambiguum esse solet, vtrum propterea dicta sint signa, & prodigia mendacia: quoniam mortales sensus per phantasmata deceptus est, ut quod non facit, facere videatur: aut quia illa etiam si erunt vera prodigia, ad mendaciam pertrahent. Vera autem dicuntur, quia ipse res verae erunt, sicut magi Pharaonis fecerunt veras ranaas, & veros serpentes.

Non tamen habebunt veram rationem miraculi, quia sicut virtute naturalium causarum, sicut in prima parte dictum est: * sed operatio miraculorum quae attribuitur gratiae gratis datae, fit virtute diuina ad hominum vtilitatem.

AD TERTIUM dicendum, quod in miraculis duo possunt attendi. Vnum quidem est id quod fit, quod quidem est aliquid excedens facultatem naturae: & secundum hoc miracula dicuntur virtutes. Aliud est id propter quod miracula fiunt, scilicet ad manifestandum aliquid supernaturale: & secundum hoc communiter dicuntur signa. Propter excellentiam autem dicuntur portenta, vel prodigia, quasi procul aliquid ostendentia.

AD QVARTUM dicendum, quod gratia sanitatum commemoratur seorsum: quia per eam confert homini aliquod beneficium, scilicet corporalis sanitatis, praeter beneficium commune quod exhibetur in omnibus miraculis, ut scilicet homines adducantur in Dei notitiam.

AD QUINTUM dicendum, quod operatio miraculorum attribuitur fidei propter duo. Primum quidem, quia ordinatur ad fidei confirmationem. Secundum, quia procedit ex Dei omnipotentia, cui fides innitur. Et tamen, sicut praeter gratiam fidei necessaria est gratia sermonis ad fidei instructionem: ita etiam necessaria est operatio miraculorum ad fidei confirmationem.

ARTICVLVS II.

Vtrum mali possint miracula facere.

¶ Super Quaestione centesima septuagesimo secundo articulo secundum.

AD SECUNDUM sic proceditur. Videtur, quod mali non possint miracula facere. Miracula enim impetrantur per orationem, sicut dictum est: * sed oratio peccatoris non est exaudibilis, secundum illud Iohannis 9. Scimus quia peccatores Deus non audit. & Prou. 28. dicit. Qui declinat aures suas ne audiat legem, oratio sua erit execrabilis. ergo videtur quod mali miracula facere non possint.

¶ 2 Praet. Miracula attribuuntur fidei, secundum illud Matth. 17. Si habueritis fidem sicut granum sinapis, dicetis monti huic, Transi hinc, & transibit: fides autem sine operibus mortua est, ut dicitur Iac. 2. & sic non videtur quod habeat propriae operationem. ergo vtrum quod mali non sunt honorum operum, miracula facere non possint.

¶ 3 Praet. Miracula sunt quaedam diuina testimonia, secundum illud ad Heb. 2. Contestare Deo signis, & portentis, & varijs virtutibus. Unde & in Ecclesia aliqui canonizantur per testimonia miraculorum: sed Deus non potest esse testis falsitatis. ergo vtrum quod mali homines non possint miracula facere.

¶ 4 Praet. Boni sunt Deo coniunctiores, quam mali: sed non omnes boni faciunt miracula. ergo multo minus mali faciunt.

SED CONTRA est, quod dicit Apostolus 1. ad Corinth. 13. Si habuero omnem fidem, ita ut montes transferam, charitatem autem non habuero, nihil sum: sed quicumque non habet charitatem, est malus, quia hoc

In articulo eiusdem quaest. duo notanda sunt. Primum, ex responsione ad tertium, scilicet quod nunquam sunt vera miracula ad confirmationem fidei doctrinae. Secundum, ex responsione ad quintum ab Augustino, quod perniciosissimus est error altimantium in miraculosis operibus maiora esse dona Dei, quam in operibus iustitiae. Et hoc contra vulgares, & communem errorem humani generis, putantium homines miracula facientes, sanctos, & quodammodo Deos: simplices autem iustos, quasi pro nihilo habentes. Totum enim oppositum habere estimari, sicut in veritate est. Et haec de gratijs gratis datis.

hoc solum donum Spiritus sancti est, quod dividit inter filios regni, & filios perditionis, ut dicit Augustinus 15. * de Trinitate. ergo videtur quod etiam mali possunt miracula facere.

lib. 15. cap. 35. in princ. non. 3.

RESPON. Dicendum, quod miraculorum aliqua quidem sunt non vera, sed phantastica facta, quibus scilicet ludificatur homo, ut videatur ei aliquid quod non est. Quaedam vero sunt vera facta, sed non vere habent rationem miraculi, quae sunt virtute aliquarum naturalium causarum. Et haec duo possunt fieri per demones, ut supra dictum est: * sed vera miracula non possunt fieri nisi virtute divina, operatur enim ea Deus ad hominum vilitatem, & hoc dupliciter. Uno quidem modo, ad veritatis praedicationem confirmationem. Alio modo, ad demonstrationem sanctitatis alicuius, quam Deus hominibus vult proponere in exemplum virtutis. Primo autem modo miracula possunt fieri per quemcumque qui veram fidem praedicat, & nomen Christi invocat, quod etiam interdum per malos fit: & secundum hunc modum etiam mali possunt miracula facere. Unde super illud * Matth. 7. Nonne in nomine tuo prophetaimus & c. dicit Hiero. Prophetare, vel virtutes facere, & demonia eijcere, interdum non est eius meriti qui operatur: sed invocatio nominis Christi hoc agit, ut homines Deum honorent, ad cuius invocationem sunt tanta miracula. Secundo autem modo non sunt miracula nisi a sanctis, ad quorum sanctitatem denunciandam miracula fiunt vel in vita eorum, vel etiam post mortem sine per eos, sive per alios. Legitur enim Act. 9. quod Deus faciebat virtutes per manus Pauli: & etiam desuper languidos deferebantur a corpore eius sudaria, & recedebant ab eis languores. Et sic etiam nihil prohiberet per aliquem peccatorem miracula fieri ad invocationem alicuius sancti, quae tamen miracula non dicitur facere ille, sed ille ad cuius sanctitatem denunciandam haec fierent.

Ar. praed. ad 2.

Matth. 7. tomo 9.

q. 83. art. 16.

Tract. 44. in Io. a medio illius, to. 9.

Aug. in lib. 83. quest. 4. 79. a medio tom. 4.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod sicut supra dictum est * cum de oratione ageretur, oratio in impetrando non immitur merito, sed divinae misericordiae, quae etiam ad malos se extendit: & ideo etiam quandoque peccatorum oratio a Deo exauditur. Unde Augustinus dicit super Ioan. * quod illud verbum caecus locutus est, quasi adhuc imundus, id est, nondum perfecte illuminatus: nam peccatores exaudit Deus. Quod autem dicitur, quod oratio non audientis legem, est execrabilis, intelligendum est quantum est ex merito peccatoris: sed interdum impetrat ex misericordia Dei, vel propter salutem eius qui orat, sicut auditus est Publicanus, ut dicitur Luc. 18. vel etiam propter salutem aliorum, & gloriam Dei.

AD SECUNDUM dicendum, quod fides sine operibus dicitur esse mortua quantum ad ipsum credentem, qui per eam non vivit vita gratiae. Nihil autem prohibet, quod res viva operetur per instrumentum mortuum, sicut homo operatur per baculum. Et hoc modo Deus operatur per fidem hominis peccatoris instrumentaliter.

AD TERTIUM dicendum, quod semper miracula sunt vera testimonia eius, ad quod inducantur. Unde a malis qui falsam doctrinam enunciant, numquam fiunt vera miracula ad confirmationem suae doctrinae, quamvis quandoque fieri possint ad commendationem nominis Christi quod invocant, & virtute Sacramentorum quae exhibent. Ab his autem qui veram doctrinam enunciant, fiunt quandoque vera miracula ad confirmationem doctrinae, non autem

ad testificationem sanctitatis. Unde Augustinus lib. 83. q. Aliter magi faciunt miracula Christiani, aliter mali. Magi per suum datus cum demonibus: boni Christiani per signa prophetiae.

AD QUARTUM dicendum, quod licet Augustinus 83. quaest. * Admonet nos Dominus minus quaedam miracula facere non potest, qualia sancti facere non possunt.

AD QUINTUM dicendum, quod sicut dicitur, ideo non omnibus sanctis vita est periculosissimo errore de operibus in talibus factis esse maiora donis, quibus iusticia, quibus vita aeterna comparatur.

QVAESTIO CLXXIX. De vita activa, & contemplativa, in duos articulos divisa.

IN SEQUENTER considerandum est de vita activa, & contemplativa, ubi duplex consideratio occurrat. Quarum prima est, de divisione vitae per activam, & contemplativam. Secunda, de vita contemplativa. Tertia, de vita activa. Quarta, de comparatione vitae activae ad contemplativam.

CIRCA primum quaeritur duo. Primo, Vtrum vita convenienter dividatur per activam, & contemplativam. Secundo, Vtrum divisio sit facticiens.

ARTICULUS PRIMVS.

Vtrum vita convenienter dividatur per activam & contemplativam.

AD PRIMUM sic proceditur. Videtur, quod vita non convenienter dividatur per activam & contemplativam. Anima enim est principium vitae per suam essentiam, dicit enim Philosophus * in 2. de anima, quod vivere, viventibus est esse: actionis scilicet & contemplationis principium est anima per suas potestates, ergo videtur quod vita non convenienter dividatur per activam & contemplativam.

2. Praet. Inconvenienter dividitur prius per differentias posterius: activum autem & contemplativum, sive speculativum & practicum, sunt differentiae intellectus, non animae. * Vivere autem est primum per se vivere in vegetabilibus, ut patet per Philosophum de anima. ergo inconvenienter dividitur vita per activam & contemplativam.

3. Praet. Nomen vitae importat modum Dionysium 4. cap. * de divi. nominibus